

mest under Kapitalismen. Stærk og fast maa dette Initiativ være og internationalt: under Ledelse af Socialistisk Arbejder-Internationale og International faglig Central.

Frábýtsrættur fiskimanna.

Í hesum blaði nr. 14 finst grein undirskrivad »Fiskimaður«. Í hesi grein er frábýtsrættur fiskimanna tikin til umróðu. »Fiskimaður« ræður fiskimanninum til at býta frá, mest orsakað av teim óvissu tíðum, vit nú liva í, og sum kunna orsaka, at hendilshús fara á húsagang, og fiskimenn tessvegna missa teirra ársvinnu. »Fiskimaður« skrivur m. a. soleiðis: »Í ár mega allir foroykskir fiskimenn vera varnir og býta sín triðing frá, tí um fremmandir ella heimligir menn hoggja niður á reiðaríð, so vilja fiskimenn á henda hátt hava bjargað sínum.«

Hetta av hesum fiskimanni framsetta er ivaleyst mikið rætt; men spurningurin er so: hvat skulu fiskimenn gera við teirra triðing, tá teir býta frá? Fleiri fiskimenn hava í hesum dogum tosað við meg um tann syrgjurliga lága prís, sum reiðararnir bjóða teimum, 16 oyr. kg av fiski yvir 22 tummar og 14 oyr. fyri kg av smærri fiski. Teir spyrja okkum, sum heima hava verið, og sum fylgja við í blóðunum, um Fiskimannafelagið hevur latið hoyra frá sær viðvíkjandi fiskaprisi, og hvar fiskimenn kunna fáa betri prís. Men vit vita einki. Fiskimenn vita so eingi onnur ráð enn at leggja teirra part upp saman við reiðarans parti, sjálvt um teir gera hetta við ringum huga. Soleiðis gongur ár eftir ár. Hini árin kundu menn tó selja í Íslandi; men nú er tann leiðin stongd, og fiskimenn eru soleiðis bundnir til reiðarans, eins og Ádam var bundin til Evu.

Skal frábýtsrætturin gera fullt gagn — og tað skuldi hann jú gjørt — so má hús byggjast, sum fiskimenn kunna leggja teirra triðing inn í. Hovdu fiskimenn kunna lagt teirra part á land í teirra egna hús, so hovdu keypmenn og reiðarar tvinni kor at velja ímillum; annaðhvørt máttu teir latið sama prís, sum kundi fingist aðrastaðni, ella máttu teir sæð uppá, at fiskurin varð seldur sum saltfiskur. Slík hús saman við fiskaturkiplássum og turkihúsum má vera endamálið; men »Rom blev ikke bygget paa een Dag«, so alt fæst ikki í senn. Fáast húsini fyrst, er nógv vunnid. Tá fiskimannsins partur varð seldur út úr goymslunum, mátti teirra solumaður sjálvandi einans selt til keypforar menn, t. v. s., at peningur mátti vissast í banka ella aðrari peningastod.

Nú veit eg ikki, um Føroya Fiskimannafelag kann gera nakað hesum máli viðvíkjandi. Forvitnisligt kundi verið, um formaður felagsins setti fram sína hugsan og samstundis

greiddi frá 1) um F. F. hevur somikið av peningi, at slík hús kunna gerast fyri pening felagsins, 2) um felagið — í fall tað ikki eigur pening — kundi útvega pening og 3) um felagsins formaður ella skrivari kundi fregnaast um prís fyri fisk og í heila tíkið staðið fyri soluni.

J. H. Danbjørg.

Et Sørgespil for Sverige.

Kreugers Kæmpesvindel vækker Bestyrtelse.

Gælden forsvandt ved falsk Bogføring.

Stockholm.

Kommissionen, der undersøger Kreuger & Toll, har afgivet en første sensationel Meddelelse om Kæmpeforretningens Balance pr. 31. December 1930. Balancen er i Overensstemmelse med Bøgerne — men Bøgerne er forfalskede. Efter personligt Direktiv fra Kreuger er der i Bøgerne for de forskellige Selskaber foretaget saadanne Indførelser vedrørende Gælden mellem Selskaberne indbyrdes og til fjernere staaende Selskaber at Gælden er forsvundet. Det drejer sig om meget betydelige Beløb, dels gennem opdigtede Tilgodehavender.

Svindelen kan endnu ikke overskues, men uden Tvivl viser Balancen en meget bedre Stillings, end der virkelig har foreligget, og gennem fingerede Poster er der opstaaet en stor Forhøjelse af Udbyttet for 1930.

Sammenbrudet skyldes ikke Lavkonjunkturer.

Dermed er det, som »Dagens Nyheter« skriver, fastslaaet at Koncernens Sammenbrud ikke skyldes Lavkonjunkturer eller Uheld. Den Optimisme, som Resultatet i 1930 fremkaldte, skyldes den falske Opstilling, som Kreuger med Enevolds-magt har gennemført. Man har i Følge Bladet Grund til at frygte, at Falsknerierne strækker sig endnu længere tilbage i Tiden.

Kan L. M. Ericsson reddes?

Stockholm

»Nya dagligt Allahanda« meddeler, at Kreuger ved at disponere over 55 Mill. Kr. af likvide Midler i Akts. L. M. Ericsson har hæmmet Selskabet, uden at der dog er skabt en overhængende Trudsel. Men der er Fare for Telefonselskabets Eksistens som svensk Foretagende. — Kreuger-Koncernens store Aktietest, der udgør absolut Majoritet i Selskabet, er pantsat for at opnaa Laan fra amerikanske Banker.

Amerikas Tab anslaaes til 300 Mill. Dollars.

Fra Washington telegraferes til »Nya dagligt Allahanda«, at Amerikas Tab paa Kreuger-Papirer anslaaes til mellem 250 og 300 Mill. Dollars.

I finansielle Kredse drøfter man Spørgsmaalet om Nedsættelse af en særlig amerikansk Undersøgelseskommission.

Sveriges Ry for Redelighed vil bestaa sin Prøve.

I »Stockholms Tidningen« og »Stockholms Dagblad« skriver Professor Bertil Ohlin, at hvis Almenheden blot beholder sin

hidtilværende Ro, saa at Bank- og Kreditkrise undgaas, behøver det skele ikke at føre til en væsentlig Konjunkturförværring for Sverige. — Hvis man dog Sagen koldblodig uden at vige tilbage for de naturlige Følger af Tragedien, skulde det nok vise sig at Sveriges Ry for Redelighed vil staa sin Prøve.

»Svenska Dagbladet« skriver, at Kreuger-Affæren mere og mere udvikler sig til et virkeligt Sørgespil for Sverige. Kun fuldstændig Aabenhed i Sagen var paa sin Plads.

„Einasti ráðini“.

I »Tingakrossi« nr. 16 stendur grein við omanfyri stalandi yvirskrift, hvari »Krossurin« sigur frá, at ein keypmaður — ella rættari sagt ein reiðari — í privatum brevi hevur sagt frá, hvussu illa reiðarar eru fyribúinir at halda skipini gangandi longur enn Suðurlandsferðina, og tessvegna skjýtur hesin reiðarin uppá, at lögtingið kemur saman fyri at áleggja toll, soleiðis at lán kann fáast.

Orsakað av hesum orðum keypmannsins skal eg loyva mær at siga, at tann keypmaður ið hesa áskoðan hevur selt fram er tíverri ikki einsamallur um hesa dapru áskoðan á vinnuliv okkara. Fyri nokrum dogum síðan setti ein framskygdur keypmaður somu hugsun fram í samroði við meg.

Hann segði, at tað var ógjørligt hjá teim flestu reiðarum at gera skipini út aftur til Estlands-ella Gröndlandsferð. Væl fáa keypmenn ta fyrstu veiðuna heim nú, sum fer til virkan við tað sama; men peningurin fyri hesa veiðu fast ikki so skjótt, at hann kann nýtast til næstu útgerð.

Eg spurdi keypmannin um hann helt, at tað var betri, um tollurin hevði verið álagdur, soleiðis at lán kundi fingist. »Tað vita tygum«, var svarið, »tí hvat hevði tað at siga, um allir Føroyingar rindaðu 100 túsdur krónur í tolli, afturimóti at skipini verða lögð, og alt arbeiði í landinum stæðgar á miðjum sumri?«

Eg vil ikki bjóða meg fram sum orðforarar fyri keypmenn okkara. Tað eru teir forir fyri sjálvir. Men sannleikin er tann, at ífall skipini verða lögð, so liðir alt landið undir tí tapi, ið harav voldast. Tað verður kanska ikki ringast fyri reiðararnar. Men tað eru — serliga her í oynni — heilar bygdur, sum ganga til grundar tann dag, tá fiskaarbeiði stæðgar. Væl er tað so, at partur fiskimannsins ikki verður stórir í ár; men so hjálpir tað eitt sindur aftrat, tá konan og vaksnar dotur fáa arbeiði heima. Men verða skipini lögð, so stæðgar alt, og hungurin verður jólagestur í mongum heimum.

Tíverri tað er ramur sannleiki, at vit liva í einum álvarsmiklum ári. Tí ræður um at allar góðar kreftir ganga hond í hond; men tað, sum skal gerast, má gerast skundsliga. — Annars verður tað ovseint.

J. H. Danbjørg.

Frá útheiminum.

Lloyd George.

Nú ganga tíðindi um, at hesin kendi liberali politikkarin í Bretlandi ætla sær at binda frið heretfidags. Hann ætla ikki at leggja uppiáftur í politiskum orðadrátti í undirhúsinum, har hann er limur. Tó ætla hann at halda uppá sín sess í parlamentinum.

Í framtíðini vil Lloyd George verða at finna sum jarðabrúkar, og táð hann móðist av arbeiði sínum, granskar hann skaldskap, til hann hevur hvílt seg — og so aftur at velja.

Bert stórhendingar í bretskum politikki skulu verða mentar at fáa Lloyd George at lata munin upp um politikk.

Norska stjórnin

arbeiðið uppá at bota um kreppuna í Noregi við at hækka um tollin, ið hjá mongum småmonnum man vera ivaleysa nóg tungur framanundan.

Eftirmaður Briands.

Sum kunnugt var Briand um tað mundið, hann doyði, umboðmaður Frakklands í Fólkasambandinum. Nú hevur presidenturin sett mann fyri Briand, og er tað Paul Boncour, ið hendingaferðir fyrr hevur verið álitismaður Frakklands í sambandsráðinum.

400 soldátar.

Í »København«s Garnison« gongur »hin spanska« reiðiliga illa. 400 soldátar vóru lagdir á sjúkshús ísenn. Hetta er ikki smáting, næstan sum við onkran »front«.

Erin.

Hin írski fristaturin hevur nú álagt 33 1/2 pct. innflutningstoll á summi slog av jarðabrúks-ambóðum. Hini bretsku sleppa tó lagaligari inn í Írlandi, tó má her latast 25%.

Fer Mussolini?

»New Chronicle« í London vil vita at siga, at tíðin skjótt er inni, táð Mussolini ætla at gevast við starvi sínum og verða friðamaður í framtíðini.

Fascistaráðið skal koma saman og hava ráðagerð um hetta. Tað ventast, at verðsonur Mussolinis verður eftirmaður verðfaðirsins.

1900 sjálmorð.

Í 1931 hava ikki minni enn 1900 fólk í Týsklandi tíkið livið av sær sjálvum. Meginparturin vóru kvinnur.

Í Russlandi

eru planir frammi um fasta post- og ferðaflúgving millum Russland og Ameriku — yvir Norðpolin.



Hindenburgs Valg.

Den anden og endelige Omgang af det tyske Præsidentvalg gav til Resultat det, som var givet allerede for en Maaned siden, at den gamle Feltmarskal Hindenburg fortsætter som Præsident.

Valgets Karaktertræk var iøvrigt i det væsentlige det samme som sidst, dog med en noget mindre Valgdeltagelse enkelte Steder. Kommunisterne er det Parti, det er gaaet stærkest ud over. Om deres Vælgere har tabt Interessen for deres Tælle-kandidat, eller om de har stemt paa Hitler er umuligt at sige.

I Modsætning til sidst har Hindenburg denne Gang faaet absolut Flertal, og heri ligger altsaa en reel Fremgang, formodentlig noget hidrørende fra et en Del tyskspråklige Stemmer er gaaet over til ham. Største-parten af disse Dusterbergs Vælgere er dog gaaet til Hitler, som sidst monstrede 11,3 Mill. St., men dog altsaa ikke har faaet alle disse Stemmer, som han selv havde regnet med og absolut ikke har haft nogen virkelig Fremgang. Men Tilbagegang har hans Parti jo heller ikke haft, og Nazi er, som man konstaterede allerede for 4 Uger siden, nu Tysklands største Parti.

Tilbage staaer det virkelige store Slag: Valgene i Projsen. Da er det ikke Hindenburg, det gælder, men Magten i Tysklands største Stat. Søndag den 24. April stemmer Partierne efter partimæssige Linjer og vælger den nye Landdag. Da er det store Spørgsmaal kun dette: Skal Braun og Severing og Socialdemokratiet i Projsen fortsætte, eller vil Hitler kunne erobre Magten?

Úr Føroyum.

Tórshavn.

Heimkomin skip.

Hesi Suðuroya skip eru heimkomin av Suðurlandinum:

Til Trongsivágs.

Skarðstein	31,000
Hanna	28,000
Albert	21,500
Guðrun Zoëga	23,000
Johanna Sophie	22,000
Godthaab	21,000
Emerald	19,000
Fagranes	31,000
Agnes Louise	25,000
Falkurin	25,000
Riddarin	21,000
Orvingur	23,000
Sjana	23,000
Isabella	21,000
Langanes	20,000
Westward Ho	20,000
Carl	19,000
Drellnes	18,000

Til Vágs:

Beinivør	21,500
Tjaldrið	22,000
City of Norwich	21,000
St. Jaques	36,000
Grace	22,500
Havásin	22,000
Heimdal	22,000
Stanley	18,500
Ellen	18,000